

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 tot organisatie van de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering, wat betreft een publieke pensioentoezegging voor de aangestelde personeelsleden van de kabinetten**

1. ADVIES NUMMER 64.704/3 VAN DE RAAD VAN STATE

Op de Vlaamse Regering van 9 november 2018 werd de minister-president gelast om over het principiële goedgekeurde ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2018.0911 DOC.1224/1). Op 14 december 2018 heeft de Raad van State hierover advies uitgebracht (nummer 64.704/3). In het thans ter definitieve goedkeuring voorliggende besluit werden alle aanbevelingen verwerkt, met name:

- toevoeging van een bijkomende rechtsgrond in de aanhef van het besluit, met name art. 3, §5, derde lid, van het decreet van 23 november 2018 betreffende het Vlaams Pensioenfonds en het publieke pensioenstelsel voor de werknemers van de diensten van de Vlaamse overheid en andere besturen;
- vermelding van de wetshistoriek in de inleidende zin van artikel 1;
- aanpassing van de verwijzing naar het Vlaams Pensioenfonds in art. 2;
- explicitering van het onderscheid tussen de opbouw van de pensioenrechten m.i.v. 1 januari 2018 en de uitoefening van de pensioenaanspraken zelf vanaf 1 juli 2019, door de opbouw van de rechten vanaf 1 januari 2018 te verwerken in een inhoudelijk artikel, en de datum van inwerkingtreding van het besluit te koppelen aan de datum van operationalisering van het pensioenfonds op 1 juli 2019.

De tekstredactie werd vervolgens afgestemd met de wijziging van het VPS, wat betreft een publieke pensioentoezegging voor de contractuele personeelsleden (besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft een publieke pensioentoezegging voor de contractuele personeelsleden), waarover de Raad van State advies heeft uitgebracht op 4 maart 2019 (nummer 65.309/3). Er werd op dit advies gewacht om de regeling voor de kabinetsaangestelden vervolgens gelijktijdig ter definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

2. INHOUDELIJK

Met het decreet van 23 november 2018 betreffende het Vlaams Pensioenfonds en het publieke pensioenstelsel voor de werknemers van de diensten van de Vlaamse overheid en andere besturen, wordt een Vlaams Pensioenfonds opgericht waaraan openbare werkgevers de uitvoering van hun publieke pensioenstelsel kunnen toevertrouwen en wordt voor een aantal

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft een publieke pensioentoezegging voor de contractuele personeelsleden, waarbij aan deel VII, titel 4 van het VPS een hoofdstuk 15 wordt ingevoegd, bestaande uit artikel VII 109novies; opbouw van de rechten vanaf de datum van de contractuele indiensttreding en ten vroegste vanaf 1 januari 2018.

contractuele personeelscategorieën van de diensten van de Vlaamse overheid en de Serv de basis gelegd voor de uitbouw van een tweede pensioenpijler.

Wat de kabinetten betreft, komt het krachtens artikel 21 van het bijzonder decreet van 7 juli 2006 over de Vlaamse instellingen toe aan de Vlaamse Regering om te bepalen of er voor het aangesteld kabinetspersoneel wordt voorzien in een publiek pensioenstelsel als arbeidsvoorwaarde, en bepaalt de Vlaamse Regering aan wie de uitvoering wordt toevertrouwd. Artikel 3, §5, derde lid, van voornoemd decreet van 23 november 2018 bepaalt dat, indien de Vlaamse Regering opteert voor een identiek pensioenplan met het stelsel dat wordt voorzien voor de contractuelen van de diensten van de Vlaamse overheid, ook de kabinetsaangestelden behoren tot het MIP (multi-inrichterspensioenstelsel), wat voordelen geeft wanneer men verandert van werkgever binnen dit plan (geen uittreding).

De bedoeling van onderhavige wijziging aan het kabinetsbesluit is om de regeling voor de aangestelden op analoge wijze door te voeren als voor de contractuelen van de diensten van de Vlaamse overheid, door zulks expliciet te verankeren in de rechtspositieregeling en gelijke tred te houden met de regelingen die worden getroffen voor de contractuele personeelscategorieën van de diensten van de Vlaamse overheid.

De VPS-wijziging met de componenten van het pensioenplan voor de DVO ligt thans eveneens voor ter definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering. Aangezien de rechtsposities van de werkgevers behorend tot het MIPS voor 1 januari 2019 moeten aangepast zijn, wordt parallel gewerkt.

De uitvoering van het publieke pensioenstelsel wordt eveneens toevertrouwd aan het Vlaams Pensioenfonds.

De regeling strekt zich niet uit tot de gedetacheerde personeelsleden, aangezien deze tijdens de periode van detachering verder rechten opbouwen bij hun dienst van herkomst, waar de verloning wordt verdergezet.

De essentiële kenmerken van het publieke Vlaams pensioenstelsel zijn identiek aan dit voor de diensten van de Vlaamse overheid. Dit impliceert dus dat het aanvullend pensioen voor de kabinetsaangestelden eveneens:

1° uitsluitend door de werkgever wordt gefinancierd (100% patronale bijdragen, dus geen werknemersbijdragen);

2° met vaste bijdragen (het betreft een pensioentoezegging van het type 'vaste bijdragen', dus geen 'te bereiken doel'- of 'cash balance'-plan).

De nadere uitwerking in arbeidsvoorwaarden van de kenmerken van het aanvullend pensioenstelsel, is identiek aan de bepalingen die worden ingeschreven in de rechtspositie van bedoelde personeelscategorieën van de Vlaamse overheid, hetgeen ook de basis vormt voor de meer gedetailleerde uitwerking in het pensioenreglement.

Wat betreft de arbeidsvoorwaarden van de aangestelden, wordt voor hen zodoende identiek bepaald:

1° hoe de vaste bijdrage wordt berekend:

- a. op basis van een percentage: het bijdragepercentage wordt bepaald op 3%

b. toe te passen op volgende berekeningsbasis:

De berekeningsbasis is het rekenkundig gemiddelde van het voltijdse bruto maandsalaris van de eerste en de laatste tewerkstellingsmaand (formulering rekening houdend met in- en uitdiensttredingen in de loop van het jaar) van het kalenderjaar:

- verhoogd met de haard- of standplaatstoelage;
- en vermenigvuldigd met een factor 13,82 ter incorporatie van het vakantiegeld en de eindejaarstoelage (eventuele andere toelagen, zoals de ontslagtoelage, worden niet opgenomen in de berekeningsbasis).

Het recht op aanvullend pensioen wordt opgebouwd pro rata van de prestaties. Er worden m.a.w. geen pensioenrechten opgebouwd gedurende periodes van onbezoldigde afwezigheid.

De periodes van (onbezoldigde) afwezigheid ingevolge ziekteverlof, moederschapsrust, vader- of meemoederschapsverlof, en geboorteverlof worden gelijkgesteld met werkelijk geleverde prestaties.

Een periode van arbeidsongeval en beroepsziekte wordt beschouwd als ziekteperiode; dit hoeft dan ook niet apart vermeld te worden.

De gelijkstelling heeft voornamelijk belang voor de onbezoldigde periodes van ziekte en moederschapsrust. In de praktijk betekent dit dat ziekte en moederschapsrust geen impact hebben op de normale aangroei van de pensioenrechten.

Het recht wordt derhalve niet opgebouwd op basis van het effectief uitbetaalde salaris. De techniek van verrekening van deeltijdse prestaties en onbezoldigde periodes verloopt via een formule die het gemiddelde van het voltijdse bruto maandsalaris van januari en december (of van de 1ste en laatste maand van tewerkstelling om de situaties van in- en uitdiensttredingen correct mee te nemen), vermenigvuldigd met een prestatiebreuk die de verhouding weergeeft van de periodes van deeltijdse prestaties én onbezoldigde periodes (met uitsluiting van de gelijkgestelde periodes) ten opzichte van een voltijdse tewerkstelling.

2° dat het enkel om een waarborg aanvullend pensioen gaat.

Het pensioenstelsel voorziet in een waarborg 'aanvullend pensioen', analoog aan artikel 2, 10° van het decreet, en dus niet in een waarborg voor overlijden (tenzij UKMS, zie verder) of voor invaliditeit.

3° dat het aanvullend pensioen wordt uitbetaald onder de vorm van een eenmalig kapitaal.

De fiscaliteit van een kapitaalsplan is gunstiger dan van een renteplan. Een kapitaalsplan is bovendien interessant omwille van het feit dat het personeelslid onmiddellijk over het kapitaal beschikt.

Ingeval van een kapitaalsplan heeft de aangeslotene op grond van artikel 28, §1 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid (hierna verkort geciteerd als de 'WAP') wel het recht om de omvorming in een rente te vragen.

Het moment van uitbetaling (in de rechtspositie algemeen verwoord als 'bij pensionering') is wettelijk geregeld, d.i. in beginsel bij de effectieve ingang van het wettelijk rustpensioen met betrekking tot de beroepsactiviteit die aanleiding gaf tot de opbouw van de prestaties (zie art. 27 e.v. WAP). Deze datum wordt nader gepreciseerd in het pensioenreglement.

Bij uittreding worden de verworven reserves beschikbaar gesteld voor overdracht (zie art. 32 WAP). Bij overlijden van de aangeslotene vóór de pensioenleeftijd is er uitbetaling aan de begunstigde(n).

In dit laatste geval (bij vroegtijdig overlijden) wordt in de rechtspositie bepaald dat de tot dan opgespaarde reserve uitbetaald wordt (UKMS = Uitgesteld Kapitaal Met terugbetaling van de Spaarreserve).

Er wordt geen specifieke rendementsgarantie bepaald. Dat betekent dat de wettelijke rendementsgarantie geldt zoals voorzien in artikel 24, §3 WAP (voor 2018 vastgesteld op 1,75%).

4° wat de aansluitingsvoorwaarden zijn (scope = onmiddellijke aansluiting).

- a. Alle aangestelde personeelsleden zijn aangesloten, ongeacht de duurtijd van hun aanstelling (= collectief karakter van het Vlaams Pensioenstelsel). Reeds gepensioneerde aangestelden bouwen evenwel geen aanvullend pensioen meer op (cf. de bepalingen van het WAP is inderdaad geen opbouw in een tweede pijler meer mogelijk na pensionering, hetzij op datum van vervroegd pensioen, hetzij op de wettelijke pensioenleeftijd).
- b. Met onmiddellijke aansluiting op het moment van indiensttreding, ongeacht de leeftijd (ook jonger dan 25 jaar).

De manier waarop dit thans wordt verankerd in het kabinetsbesluit, ligt dus in dezelfde lijn met de werkwijze die steeds werd gevolgd om de geldelijke arbeidsvoorwaarden van het kabinetspersoneel in de mate van het mogelijke af te stemmen op deze die gelden voor de diensten van de Vlaamse overheid. Daarbij is een wijziging van artikel 21 van het kabinetsbesluit het meest voor de hand liggend. In dit artikel worden een aantal vergoedingen, toelagen en sociale voordelen voor het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid, van overeenkomstige toepassing verklaard op het personeel van de kabinetten. Er wordt voorgesteld om de wijzigende bepalingen m.b.t. de tweede pensioenpijler, te verankeren in dit artikel, dat deel uitmaakt van hoofdstuk IV, Afdeling 3 van het kabinetsbesluit (Vergoedingen en toelagen). Aangezien in genoemde afdeling 3, bestaande uit de artikelen 21 t.e.m. 26, eveneens een aantal reeds bestaande andere sociale voordelen zijn opgenomen, wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om het opschrift van afdeling 3 in die zin aan te passen. Dit komt de consistentie ten goede.

De inwerkingtreding van de tweede pensioenpijler voor de kabinetsaangestelden is analoog aan de datum van inwerkingtreding van het gewijzigd VPS. De rechten in het Vlaams Pensioenstelsel worden opgebouwd met ingang van 1 januari 2018. Er zullen derhalve ook pensioenbijdragen worden gestort voor het verleden (= 'backservice' of 'inhaalbijdragen'). Uitbetaling van aanvullend pensioen/verworven reserves, desgevallend met achterstellen, zal uiteraard pas mogelijk zijn vanaf het operationeel zijn van het pensioenfonds (voorzien 1 juli 2019), tevens datum van inwerkingtreding van dit besluit.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Om met ingang van 1 januari 2018 uitvoering te kunnen geven aan de tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid, de Serv en het aangesteld kabinetspersoneel, werd voor de jaren 2018 en 2019 een krediet in de begroting ingeschreven van 21 miljoen euro op jaarbasis dat eind 2018 werd doorgestort naar het VPF. Het aandeel van de kabinetsaangestelden bedroeg daarin 388.000 euro op jaarbasis.

Het aantal aangestelden bij de aanvang van het jaar 2018 bedroeg 193.

De middelen zullen vanaf het jaar 2020 moeten worden voorzien op de kabinetskredieten.

Het begrotingsakkoord d.d. 23 oktober 2018 werd verleend mits de budgettaire impact binnen de beschikbare kredieten wordt opgevangen.

4. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Personeel: voorliggend ontwerpbesluit noodzaakt geen bijkomende inzet van het in dienst zijnde personeel van de lokale besturen, noch de werving van bijkomend personeel;

- a) Werkingsuitgaven: voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- b) Investerings en schuld: de uitvoering van voorliggend ontwerpbesluit veroorzaakt geen bijkomende investeringen voor de lokale besturen;
- c) Ontvangsten: in uitvoering van voorliggend ontwerpbesluit worden geen bijkomende financiële middelen aan de lokale besturen ter beschikking gesteld;
- d) Conclusie: voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale besturen.

5. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Dit voorstel heeft geen weerslag op de personeelsformatie. Er is wel een weerslag in de begroting, wat het personeelsbudget betreft. Dit wordt uiteengezet in de rubriek "budgettaire weerslag".

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het wetgevingstechnisch en taaladvies werd ingewonnen (advies 2018/410 van 1 oktober 2018).

Aangezien het ontwerp autoregulering van de overheid betreft, is geen reguleringssimpactanalyse vereist.

De tekst werd aangepast aan de opmerkingen en aanbevelingen van de Raad van State (advies 64.704/3 van 14 december 2018), rekening houdende met de afstemming van de teksten m.b.t. het VPS (advies 65.309/3 van 4 maart 2019).

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 tot organisatie van de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering, wat betreft een publieke pensioentoezegging voor de aangestelde personeelsleden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS